

**Nr 129. Motion av Liza Boëthius (V)
om att införa en socialnämnd i Uppsala
(KSN-2011-0208)**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Ilona Sztatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för bifall till motionen.

Uppsala den 7 september 2011

På kommunstyrelsens vägnar

Gunnar Hedberg/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Gunnar Hedberg, Liv Hahne, Magnus Åkerman, Sofia Spolander (alla M), Cecilia Hamenius, Peter Nordgren (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Sztatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist (båda M), Karin Ericsson (C), Bengt Westman, Irene Zetterberg (båda S), Frida Johnsson (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

I motion av Liza Boëthius (V), väckt den 28 mars 2011, föreslås kommunfullmäktige besluta att införa en socialnämnd i Uppsala med ansvar för hela individ- och familjeomsorgsområdet och att, som en konsekvens av detta, frågor rörande LSS, SoL vad gäller socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning handhas av nämndens för vuxna med funktionshinder för alla åldrar samt att utreda hur och när ovanstående kan genomföras, (*bilaga 1*).

Remissbehandling

Motionen har remitterats till socialnämnden för barn och unga, nämnden för vuxna med funktionshinder, äldrenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt styrelsen för Vård & bildning. Remissvar har inkommit från samtliga remissinstanser.

Socialnämnden för barn och unga avstyrker motionen. Redan idag pågår olika processer för att stärka samverkan mellan viktiga funktioner för nämndernas målgrupper vilka sammanfaller i flera fall. Detta arbete berör både samverkan inom det kommunala ansvaret och med andra huvudmän. Nämnden delar inte motionärens syn att det socialt förebyggande arbetet och stadsdelsutveckling med sociala perspektiv inte präglas av ett helhetsperspektiv. Nuvarande ansvarsfördelning är inget hinder för den socialpolitiska debatten, *bilaga 2*, utsändes separat.

Nämnden för vuxna med funktionshinder anser att den rådande nämndorganisationen har åstadkommit en tydligare ansvarsfördelning mellan nämnderna och att även ett förtydligande av det politiska ansvaret har skett i förhållande till medborgarna. Nämnden ser behovet av helhetssyn på individens och familjens situation och är av uppfattningen att samverkansformer utvecklats och att medborgarna möts av en samordnad socialtjänst som i hög grad sätter den enskilde och familjen i centrum, *bilaga 3*, utsändes separat.

Äldrenämnden avstyrker motionen i ett med nämnden för vuxna med funktionshinder i huvudsak likalydande yttrande, *bilaga 4*, utsändes separat.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden avstyrker motionen. Socialbidragsverksamheten har kunnat utvecklas positivt genom att ansvaret skiljdes från övrigt individ- och familjeomsorg. Utifrån nämndernas ansvar och inriktning pågår olika processer för att stärka samverkan mellan viktiga funktioner för nämndernas målgrupper. Syftet är att utveckla samverkan mellan de olika myndigheterna i ärenden med komplexa problem och där flera nämnder är berörda. Detta arbete berör både samverkan inom det kommunala ansvaret och

med andra huvudmän. Utöver detta pågår utveckling av samverkan på en mer strukturell nivå, *bilaga 5*.

Barn- och ungdomsnämnden ställer sig bakom en utredning om för- och nackdelar med en socialnämnd. Nämnden ansvarar för barn och unga 0-20 år med funktionsnedsättning. För den enskilde kan det innebära att beslut tas i olika nämnder vilket ur ett medborgarperspektiv inte är optimalt eftersom det är Uppsala kommun som beslutar och då kan få två beslut för den sökta insatsen, *bilaga 6*, utsändes separat.

Styrelsen för vård och bildning ser att den nuvarande fördelningen ger en tydlig uppdelning, där ansvaret för myndighetsutövningen inom IFO och råd och stöd, som ligger kvar under styrelsens ansvarsområde, inneburit möjligheter att vidareutveckla verksamheten utifrån ett produktionsperspektiv med tydlig kundfokus. Relationen med uppdragsgivande nämnder har reglerats i avtal med regelbunden uppföljning gentemot berörda nämnder, *bilaga 7*, utsändes separat.

Föredragning

Den nämndorganisation som infördes 2003 har åstadkommit en tydligare ansvarsfördelning mellan nämnderna och har i stor utsträckning bidragit till att kommunen har en ekonomi i balans.

Det pågår olika processer för att stärka samverkan mellan viktiga funktioner för nämndernas målgrupper vilka sammanfaller i flera fall. Detta arbete berör både samverkan inom det kommunala ansvaret och med andra huvudmän mellan. Den rådande nämndorganisationen ger möjlighet att se medborgare i ett helhetsperspektiv istället för begränsat till särskild lagstiftning. Kommunstyrelsen ser därför inget behov av att införa en socialnämnd varför motionen föreslås avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Bilaga 1

Historiskt

1992 trädde Socialtjänstlagen efter många års

utredande i kraft. Den ersatte dåvarande Socialhjälpslag, Barnavårdsdag och Nykterhetsvårdsdag. Likaså infördes en Social Centralnämnd (sedermera ofta omdöpt till Socialnämnd) i kommunerna istället för en Socialhjälpnämnd, en Barnavårdsnämnd och en Nykterhetsvårdsnämnd. (I många små kommuner kan frågorna dock ha hanterats av en nämnd.) Socialtjänstlagen har sedan dess genomgått ett flertal förändringar, men stommen kan man säga kvarstår.

Helhetsperspektiv på individen och familjen

En av många orsaker till förändringen 1992 var att de personer och familjer som hade behov av stöd för sin sociala situation av flera nämnder således hade kontakt med flera olika nämnder och dessutom av flera olika tjänstemän. Det motverkade möjligheterna till en helhetssyn på individens och familjens situation. Det handlar ofta om människans hela sociala situation, och för det krävs en helhetsbild. Det gamla systemet med olika nämnder hindrade detta.

Uppsala idag

I Uppsala har man gått tillbaka till en uppdelning inom Individ och Familjeomsorg, om än av annat slag. De sociala frågorna tillhör nu olika nämnder beroende på en persons ålder, Socialnämnden för Barn och Unga (SBN), Nämnden för Vuxna med funktionshinder (VFN) och Äldrenämnden (ÄN) samt att försörjningsstödet ligger under Ubildnings- och Arbetsmarknadsnämnden (UAN). En familj kan ha kontakt med flera olika nämnder; SBN för barnens svårigheter, VFN eller ÄN för egna svårigheter och UAN för ekonomi. Detta gäller kontakten med handläggare, som kan vara flera och som idag tillhör olika organisationer inom kommunen, vilket försvårar samarbetet.

Inför inrättandet av ny styrmodell i Uppsala 2003 uttalades tveksamheter om styrningen av socialtjänstens Individ- och familjeomsorg (IFO). Detta har via några förändringar lett fram till den ovan nämnda modellen i Uppsala.

Nu är det dags att ta nästa steg

Det finns mer gemensamt för en nämnd som hanterar alla frågor inom det vi kallar Individ- och familjeomsorg än IFO-frågor har ge-

mensamt med LSS- och Äldrefrågor och vice versa.

Socialpolitiskt ansvar och socialpolitisk debatt
En annan i sammanhanget mycket viktig fråga är – var finns i Uppsala de socialpolitiska ansvaret och med det den socialpolitiska debatten? Ansvaret är idag uppdelat på olika nämnder. Det blir lätt ett splittrat ansvar, där olika frågor hamnar mellan stolar och helheten försvinner. Det är dessutom mycket viktigt för en kommun är att ha en levande socialpolitisk debatt. Idag finns i Uppsala ingen helhet i den diskussionen, då den förs i olika nämnder. Det gör att vi missar mycket viktiga delar av denna. Ansvaret och debatten skall finnas och föras i en nämnd som har ett helhetsperspektiv, det helhetsperspektiv man som politiker får genom att handa hela det sociala spektrat inom Individ och familjeomsorgen. Detta är svårt att få idag, med de socialpolitiska frågorna uppdelade på olika nämnder.

Några exempel där det nödvändiga helhetsperspektivet inte finns med pga av IFO:s organisering
Förebyggande socialt arbete, t ex "Gottsunda-processen"
Denna var tidigare ett ansvar för VFN, idag är den ett ansvar för SBN. Undertecknad var tveksam till överflyttningen av ansvarsområdet, med den tanken att om barn skall "ha det bra" så måste "vuxna ha det bra". Det arbete som görs i Gottsundaprocessen och liknande förebyggande arbete inom andra områden skall ligga under en socialnämnd som handhar alla IFO-frågor. Detta gäller också i stor utsträckning det förebyggande arbetet för kvinnofrid, mot allt kvinnovåld.

Ett exempel ur "Förslag till samordning och inrättande av resurscentrum för personer som utsätts för hot och våld i nära relationer"
"... Socialtjänsten är uppdelad på ansvarsområden och indelat efter åldersgrupper. Uppdelningen gör att ingen verksamhet har huvudansvar för samordningen av stödet till individen och huvudansvar att äga kvinnofridsfrågan. Att beakta kvinnor och barn som utsätts för våld

ingår i allas ansvarsområde, men man tar bara hand om den delen av våldsutsattas behov som ingår i verksamheten. Majoriteten av informanterna uttrycker att det behövs en funktion som kan se helheten av den våldsutsattas situation, samordna stödet, finnas kvar och följa upp individen under en längre period." (sid 21, st 1)

Inriktningsmålet 7 i kap 6.5 Vård och omsorg
Pga konstruktionen med åldersindelning av IFO så har VFN ej tagit fram effektmål och indikatorer på Inriktningsmål 7 (kap 6.5 Vård och omsorg) "Det alkohol- och drogförebyggande arbetet med speciellt barnfokus i familjer med missbruksproblem skall fördjupas". Med en Socialnämnd skulle här tas fram effektmål och indikatorer som rör det sociala arbetet för hela familjen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar undertecknad att Kommunfullmäktige beslutar

att införa en Socialnämnd i Uppsala med ansvar för hela Individ- och Omsorgsområdet, och

att som en konsekvens av detta, frågor rörande LSS, SoL vad gäller socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning handhas av VFN för alla åldrar, samt

att utreda hur och när ovanstående kan genomföras.